

MAGYAR GERONTOLÓGIA

15. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2023. 15. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Digitalizáció hatása napjainkban az időskorúakra

Szabóné Berta Olga, Barabásné Kárpáti Dóra

Nyíregyházi Egyetem

Kulcsszavak: szociális szempontok, kérdőív, idősök kérdőíves kutatása, digitalizáció

Szociológiai kutatásokban a társadalmi létezők vagy jelenségek kifejezésére szolgál a társadalmi csoport fogalma, ami kellőképpen összetett fogalom mind a társadalomtudományokban, mind a szociológiában. Ahogy Farkas (2021) megfogalmazta, a társadalmi csoport kifejezés alatt jelölt fogalom vagy fogalmak felfogásai abból is erednek, hogy a különböző szemléletmódokat képviselő különféle elméletekbe eltérő fogalmak illeszthetők többé vagy kevésbé következetesen.

Napjaink egyik legnagyobb kihívása hazánkban is az idősödő társadalom, elmagányosodás és az idősök mentális egészségének kérdése.

Az idősök számának és megoszlásának növekvő tendenciája nemzetközi viszonylatban is felmerülő probléma, melynek kezelése társadalmanként, kultúránként is eltérő lehet. Ennek a kihívásnak nem csak az ellátórendszereknek kell megfelelniük, hanem az időskori aktivitás fenntartásával tágabb mozgástér nyílik meg mind az idős személyek, mind a kormányzati rendszer előtt.

Az előrejelzések szerint Magyarországon 2060-ra a 65 év felettek száma eléri a népesség 29%-át, ami jelzi, hogyha a tendencia nem változik, akkor 40 év múlva várhatóan majdnem minden harmadik ember 65 évnél idősebb lesz (Bene et.al; 2020). Ezen előrejelzések is rámutatnak az

idősek létszámának és arányának egyidejű növekedésére. A gazdasági élet szereplőinek szembe kell nézniük a nagyszámú idős munkavállaló megjelenésével (és maradásával), az ebből fakadó helyzettel. Móré (2015) szerint viszont az idősebb generációk olyan képességekkel és kompetenciákkal is rendelkezhetnek, amelyek termelékenységi szempontból jól kiaknázzhatók. A szakmai és élettapasztalatuk ugyanakkor számos helyzetben válhat szervezeti előnnyé a munkáltató számára. Optimista előrejelzések szerint az idősebbek bizonyos foglalkozási ágakban pótolhatják a szakemberhiányt, az érem másik oldala azonban, hogy a munkából való kiesésükkel csökkenhet a termelékenység is. Akár a munkahelyen maradva (teljes munkaidőben vagy részben), akár a nyugdíjas években új irányokat felfedezve az idősek társadalmi aktivitásának fenntartása hozzájárulhat az előregedő társadalom problémáinak orvoslásához. Az egyik ilyen lehetőség az digitalizáció és annak megfelelő oktatása, kezelése és, azon belül is a szaporodó Senior Akadémiák, a magyar felsőoktatási intézmények idősoktatási kezdeményezései. Ugyanakkor a XXI. századi változások egyik legmarkánsabb eleme a digitalizáció, ami az idősoktatásban is új szerepet készül betölteni a közösségi terektől való kényszerű távolmaradás okán.

Kutatás

Kutatásunkban kérdőív segítségével arra keressük a választ, megtalálják-e idősödő honfitársaink, embertársaink gyorsuló és digitalizálódó világunkban a helyüket, illetve mennyire könnyen, rugalmasan tudnak alkalmazkodni ebben a korosztályban a digitalizációs környezethez és nem vezet-e ez elmagányosodáshoz, esetleg a társadalom marginális szélére sodródáshoz ez a folyamat az idősek esetében.

Felhasznált irodalom

Bene, Á., Móré, M., & Zombory, J. (2020). A digitalizáció néhány elemének időseket érintő hatásai; *Magyar Gerontológia* 12(39).

Farkas, Z. (2021). A társadalmi csoport fogalma és típusai. *Szellem és Tudomány*, 12(1). 61-80.

Móré, M. (2015). A menedzsmenttudomány válasza az öregedő társadalom kihívásaira *Magyar Gerontológia*, 7(25) pp. 60-71.